

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 28. marraskuuta 2022
(OR. en)

15361/22

JEUN 180
SOC 655
EDUC 409
GENDER 195
DIGIT 225

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät sukupolvien välisen ulottuvuuden edistämisestä nuorisoalalla vuoropuhelun ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä asiakohdassa mainitut neuvoston (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) istunnossaan 28. ja 29. marraskuuta 2022 hyväksymät päätelmät.

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät
sukupolvien välisen ulottuvuuden edistämisestä nuorisosalalla vuoropuhelun ja sosiaalisen
yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi

NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN
EDUSTAJAT, JOTKA

TOTEAVAT SEURAAVAA:

1. EU:n nuorisostrategian eurooppalaisella nuorisotavoitteella nro 3 (Osallistavat yhteiskunnat), jonka tavoitteena on tarjota ”enemmän tiloja, mahdollisuuksia, voimavaroja ja ohjelmia, joiden avulla lisätään vuoropuhelua¹ ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä torjutaan syrjintää ja erottelua”, ja eurooppalaisella nuorisotavoitteella nro 4 (Tiedonsaanti ja rakentava vuoropuhelu) pyritään varmistamaan, että nuoret ottavat osaa osallistavaan ja rakentavaan vuoropuheluun.
2. Euroopan nuorison teemavuosi (2022) toteutetaan eurooppalaisella, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla olemassa olevien mahdollisuuksien pohjalta ja sen yhteydessä tunnustetaan, että nuoria on voimaannutettava, heille on annettava tunnustusta ja heitä on tuettava ja osallistettava sen varmistamiseksi, että heidän etunsa ja tarpeensa otetaan asianmukaisesti huomioon poliittisissa toimissa kaikilla politiikan aloilla². Nuorisopolitiikkojen sukupolvien välinen ulottuvuus on ratkaisevassa asemassa teemavuoden tavoitteiden saavuttamisessa ja sen perinnön turvaamisessa sosiaalista yhteenkuuluvuutta edistävällä tavalla.

¹ Näissä neuvoston päätelmissä ”vuoropuhelulla” tarkoitetaan ”sukupolvien välistä vuoropuhelua”.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2021/2316, annettu 22 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan nuorison teemavuodesta (2022), EUVL L 462/1.

3. Nuorisotyöllä voidaan muun muassa auttaa taustoiltaan ja elinoloiltaan erilaisia nuoria, myös niitä, joilla on heikommat mahdollisuudet, osallistumaan erilaisiin sukupolvien välisiin hankkeisiin ja toimintaan. Nuorisotyö voi myös olla arvokas keino edistää sukupolvien välistä vuoropuhelua, solidaarisuutta ja tasapuolisuutta ja rakentaa myönteisiä ihmissuhteita eri sukupolvia edustavien ihmisten välille.
4. Nuorisovaltuustoilla, nuorisojärjestöillä, nuorisotyörakenteilla, nuorisoverkostoilla ja epävirallisilla nuorisoryhmillä voi olla merkittävä rooli sukupolvien välisen vuoropuhelun, tasapuolisuuden ja solidaarisuuden edistämisessä. Nuorten asiantuntemuksen³ ja tietotaidon avulla ne luovat tilaa kokeiluille ja voivat auttaa löytämään innovatiivisia ratkaisuja ja malleja sukupolvien väliseen yhteistyöhön.
5. Covid-19-pandemia ja Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota, jonka vuoksi Eurooppaan on vuonna 2022 saapunut ennennäkemätön määrä ukrainalaisia pakolaisia, ovat osoittaneet, että kaikenikäiset vapaaehtoiset ovat yhteiskunnille tärkeitä niiden selviytymiskyvyn edistämiseksi kriisitilanteissa. Nuoret, jotka ovat tehneet jäsenvaltioissa vapaaehtoistyötä pandemian ja pakolaisvirran aikana, ovat osoittaneet kykynsä edistää sukupolvien välistä solidaarisuutta ja luoda sukupolvien välisiä siteitä nuorten ja muiden ikäryhmien kesken⁴.
6. Sukupolvien välinen vapaaehtoistyö tuo nuoret ja vanhat yhteen sellaisen toiminnan, ohjelmien ja hankkeiden parissa, jotka ovat mielekkäitä, hyödyttävät kaikkia osapuolia ja edistävät sukupolvien välistä solidaarisuutta, syvempää ymmärrystä ja kunnioitusta, sekä auttaa rakentamaan yhtenäisempiä yhteisöjä.

³ Nuorten asiantuntemuksella tarkoitetaan nuorten käsityksiä siitä, mikä heidän kokemuksensa mukaan on toiminut hyvin.

⁴ Jäsenvaltioiden vastaukset säännöllisesti päivitettyihin kyselyihin, jotka koskevat jäsenvaltioiden toimenpiteitä koulutus- ja nuorisoalalla covid-19-pandemian aikana Kroatian, Saksan, Portugalin ja Slovenian puheenjohtajakausilla.

7. Digitaalinen kuilu havainnollistaa pitkään jatkunutta epätasa-arvoa, joka koskee taitojen kehittämistä ja pääsyn tarjoamista uusiin teknologioihin. Komission vihreässä kirjassa väestön ikääntymisestä todetaan, että ”investoimalla digitaalisiin taitoihin, yhteisöjen kehittämiseen ja sukupolvien väliseen yhteenkuuluvuuteen voidaan ehkäistä mielenterveyden ja hyvinvoinnin heikkenemistä ja vähentää eriarvoisuutta”⁵. Digitaalisten taitojen ja tietämyksen jakaminen on ala, jolla nuoret voivat ottaa johtavan roolin ja auttaa luomaan vahvempaa sukupolvien välistä yhteenkuuluvuuden tunnetta itseään vanhempien ihmisten kanssa⁶.
8. EU:n ohjelmat ja aloitteet, kuten Erasmus+, Euroopan solidaarisuusjoukot, EU:n nuorisodialogi, Euroopan nuorison teemavuosi 2022, Euroopan tulevaisuuskonferenssi ja uusi eurooppalainen Bauhaus, sekä Euroopan rakenne- ja investointirahastot (ERI-rahastot), myös Euroopan sosiaalirahasto plussan puitteissa toteutettava ALMA-aloite (Aim, Learn, Master, Achieve) ja Euroopan unionin elpymisväline (NextGenerationEU), voivat olla arvokkaita välineitä sukupolvien välisen vuoropuhelun edistämiseksi ja sukupolvien välisen solidaarisuuden edistämiseksi nuorisovalalla paikallisella, alueellisella, kansallisella ja Euroopan tasolla. Vapaaehtoistyöhön perustuvat hankkeet ja solidaarisuustoimet ovat todisteita siitä, että nuoret ovat sitoutuneita osallistumaan aktiivisesti muun muassa sukupolvien väliseen vuoropuheluun ja solidaarisuuteen.

⁵ Komission vihreä kirja väestön ikääntymisestä: Sukupolvien välisen solidaarisuuden ja vastuullisuuden edistäminen, COM(2021) 50 final, 27.1.2021, s. 21.

⁶ EURACTIVin erityisraportti ”Golden years: Opportunities for Europe’s ageing population” (22. kesäkuuta 2022), jossa viitataan Edwards Lifesciences -yhtiön raporttiin ”Unifying generations: Building the Pathway to Intergenerational Solidarity” (21. kesäkuuta 2022).

9. Sukupolvien välisen tasapuolisuuden edistäminen nuoria koskevien politiikkojen⁷ avulla kaikilla tasoilla on erittäin tärkeää, etenkin maaseutualueilla, syrjäseuduilla, reuna-alueilla, vähemmän kehittyneillä alueilla ja syrjäisimmillä alueilla. Nuorempien sukupolvien kutistuva osuus eri jäsenvaltioissa⁸ ja aivovienti ovat vakava haaste monille näistä yhteisöistä. Siksi niiden on tärkeää painottaa sukupolvien välistä tasapuolisuutta laatimalla nuoria tukevia politiikkoja⁹ yhteenkuuluvuuden varmistamiseksi.
10. Sukupuolten tasa-arvo¹⁰ on varmistettava, kun edistetään sukupolvien välistä ulottuvuutta nuoria koskevissa politiikoissa ja nuorisotyön tarjonnassa. Tämä vaatii toimia paitsi julkiselta hallinnolta myös kansalaisyhteiskunnalta, muun muassa nuorisojärjestöiltä, nuoriso-ohjaajilta, nuorisotyöntekijöiltä, medialta ja yksityiseltä sektorilta.
11. EU:n nuorisodialogi, EU:n suurin nuoria osallistava mekanismin, ja Euroopan neuvoston yhteishallintojärjestelmä tarjoavat tiloja hahmotella sukupolvien välistä vuoropuhelua prosessina, joka tarjoaa eri-ikäisille ihmisille mahdollisuuden yhteiselle pohdinnalle ja yhdessä luomiselle. EU:n nuorisokonferenssissa Prahassa 11.–13. heinäkuuta 2022 nuoret katsoivat, että sukupolvien välinen vuoropuhelu ei saisi korvata nuorten ja poliittisten päätöksentekijöiden välistä suoraa vuoropuhelua vaan sen pitäisi toimia suoran vuoropuhelun rinnalla.

⁷ Nuoria koskevat politiikat ovat politiikkoja, jotka vaikuttavat nuorten elämään ja joiden olennainen tehtävä on parantaa nuorten elinoloja ja mahdollisuuksia sekä tukea nuorten tasa-arvoisia mahdollisuuksia osallistua taloudellisen, sosiaaliseen ja poliittiseen elämään.

⁸ UNECE Policy Brief on Ageing No. 18, maaliskuu 2017.

⁹ Nuoria tukevat politiikat perustuvat arvioon nuorten tarpeista ja kohdistuvat sellaisiin julkisen politiikan osa-alueisiin, jotka eivät kuulu yleisten poliittisten asiakirjojen soveltamisalaan. Tällaisia ovat muun muassa hyvinvointi, mielenterveys, asuminen sekä infrastruktuurin ja palveluiden saatavuus.

¹⁰ Sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025 asettaa puitteet tasa-arvoon liittyvälle Euroopan komission työlle, ja siinä esitetään politiikkatavoitteet ja keskeiset toimet vuosiksi 2020–2025. Komission tiedonanto COM (2020) 152 final.

KATSOVAT SEURAAVAA:

12. On tärkeää edistää vuoropuhelua sekä nuorten keskuudessa että nuorten ja vanhempien sukupolvien välillä. Eri sukupolvien kokemuksen ja osaamisen yhteen tuomisen hyödyt ovat merkittäviä ja ne auttavat rakentamaan rauhanomaisia ja yhtenäisempiä yhteiskuntia, jotka perustuvat keskinäiseen kunnioitukseen, empatiaan, solidaarisuuteen ja kaikkien ikäryhmien tarpeiden ymmärtämiseen.
13. Nuorten osallistuminen sukupolvien väliseen vuoropuheluun ja sukupolvien välistä solidaarisuutta koskeviin hankkeisiin, myös vapaaehtoistoimintaan, auttaa nuoria hankkimaan monialaista osaamista ja sosiaalisia taitoja, joita he voivat soveltaa muilla elämänaloilla. Eri sukupolvien aktiivinen osallistuminen sukupolvien väliseen vuoropuheluun kehittää vuorovaikutustaitoja ja vastavuoroista sopeutumiskykyä ja auttaa vahvistamaan yhteiskunnan selviytymiskykyä ja hyvinvointia sosiaalisen osallisuuden, sosiaalisten yhteyksien vaalimisen ja sosiaalisen eristyneisyyden torjumisen kautta.
14. Sukupolvien välisen tasapuolisuuden edistäminen kokonaisvaltaisella ja ennakoivalla toimintatavalla, joka tähtää nuoria koskevien politiikkojen kehittämiseen, vahvistaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Poliittisten päätöksentekijöiden pitäisi tutkijoiden, nuorisotyöntekijöiden, nuorisjärjestöjen, muiden ammattilaisten¹¹ ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien tukemana osoittaa vahvaa poliittista sitoutumista puuttua niin sukupolvien sisäisiin kuin eri sukupolvien välisiin eriarvoisuuksiin sekä vastata ylisukupolvisiin haasteisiin. Heillä pitäisi olla pääsy olemassa olevaan kansalliseen tai eurooppalaiseen iän mukaan eriteltyyn tietoon ja näyttöön, joka seuraa taustoiltaan ja elinoloiltaan erilaisten ja eri-ikäisten nuorten välistä eriarvoisuutta.

¹¹ Näissä neuvoston päätelmissä ”muulla ammattilaisella” tarkoitetaan henkilöä, jota pidetään yleensä (erilaisista kansallisista asiayhteyksistä riippuen) mentorina, kouluttajana, tutkijana, ohjaajana tai valmentajana ja joka tarjoaa päätöksentekijöille, nuorisotyöntekijöille ja nuorisovalle toimiville vapaaehtoisille ohjausta tai koulutusta, jonka tavoitteena on auttaa heitä oppimaan heidän työnsä tai toimiensa edellyttämiä taitoja.

15. Poliittisten päätöksentekijöiden, nuorisojärjestöjen, myös paikallisten nuorisoneuvostojen, nuorten, nuorisotyöntekijöiden, nuoriso-ohjaajien, tutkijoiden, kouluttajien ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien pitäisi tarvittaessa harkita lisätoimia ja innovatiivisia toimintatapoja, joilla voidaan tuoda nuoret ja muut ikäryhmät yhteen päätöksentekoprosessissa.
16. Monenlaisiin yksilöiden ja ryhmien ominaisuuksiin, kuten henkisiin ja fyysisiin kykyihin, sosioekonomisiin olosuhteisiin ja kunkin omaksumiin identiteetteihin, liittyvää sukupolvien erilaisuutta on kunnioitettava, jotta kaikilla sukupolvilla olisi tasavertaiset mahdollisuudet osallistua täysimääräisesti ja tehokkaasti sukupolvien väliseen vuoropuheluun kaikilla päätöksenteon tasoilla, jotka vaikuttavat heidän henkilökohtaiseen, ammatilliseen ja sosiaaliseen elämäänsä.
17. On tärkeää tukea palkattuja ja vapaaehtoisia nuorisotyöntekijöitä heidän pyrkimyksissään edistää ja toteuttaa sukupolvien välistä ulottuvuutta työssään. Palkatuille ja vapaaehtoisille nuorisotyöntekijöille suunnattua, sukupolvien välistä ulottuvuutta koskevaa koulutusta pitäisi tarvittaessa mukauttaa siten, että se edistäisi sukupolvien välistä solidaarisuutta ja tasapuolisuutta nuorisotyön tarjonnassa ja vapaaehtoistoiminnassa.
18. Olisi tarkasteltava, miten tutkijat voivat osallistua sellaisten pitkän aikavälin rakenteellisten toimien kehittämiseen, joilla edistetään sukupolvien välistä solidaarisuutta ja oikeudenmukaisuutta, esimerkiksi laatimalla sukupolvien välisen tasapuolisuuden indikaattoreita tai sukupolvien välistä tasapuolisuutta tarkastelevien säännöllisten tutkimusjulkaisujen avulla.

19. Digitaitojen kehittämiseen tähtäävät innovatiiviset sukupolvien väliset vuoropuhelualoitteet voivat kannustaa nuoria eurooppalaisia helpottamaan muiden nuorten ja vanhempien ihmisten osallistumista digitaaliseen siirtymään. Tällaiset aloitteet, joiden tarkoituksena on voimaannuttaa yhteisöjä vahvistamaan digitaalista lukutaitoa, voivat vähentää yhteisön jäsenten yksinäisyyttä, parantaa heidän hyvinvointiaan ja lisätä heidän sosiaalista osallisuuttaan ja siten auttaa rakentamaan yhtenäisiä yhteisöjä.
20. YK:n kestävä kehityksen tavoitteissa tarkoitettu kestävä kehitys ja tarve vahvistaa sen sosiaalista ulottuvuutta edellyttävät kaikenikäisten kansalaisten aktiivista sitoutumista turvallisten, osallistavien ja yhtenäisten yhteisöjen rakentamiseen. Eri ikäryhmien erilaisten tarpeiden ja velvollisuuksien yhteiskunnallista tunnustamista voidaan vahvistaa eri ikäryhmien edustajia yhteen tuovilla tapahtumilla ja vapaaehtoistoimilla, jotka tarjoavat nuoremmille ja vanhemmille sukupolville mahdollisuuden vuorovaikutukseen ja kestävää Eurooppaa koskevien näkemysten vaihtamiseen.
21. Sukupolvien monimuotoisuuden ymmärtämisellä on merkittäviä vaikutuksia, kun luodaan valmiuksia kehittää terveitä sukupolvien välisiä suhteita ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Nuorempien ja vanhempien sukupolvien välisen vuoropuhelun edistämiseksi myös lapsille pitäisi tarjota mahdollisuuksia osallistua ylisukupolviseen vuoropuheluun, jolla pyritään saamaan aikaan jaettu kokemus rakentavasta vuoropuhelusta samalla kun luodaan keskinäistä kunnioitusta ja empatiaa varhaisesta iästä alkaen.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA ASIANMUKAISILLA TASOILLA

22. lisäämään poliittisten päätöksentekijöiden tietoisuutta sukupolvien väliseen tasapuolisuuteen liittyvistä seikoista ja tarjoamaan heille näyttöä, tietoa ja muita asianmukaisia resursseja, joita tarvitaan vahvistamaan ikään perustuvaa tasa-arvoa päätöksenteossa.
23. tarkastelemaan mahdollisuuksia sisällyttää nuorisostrategioihin ja -politiikkoihin asianmukaisia tavoitteita ja toimia, jotka heijastavat sukupolvien välistä ulottuvuutta. Näitä tavoitteita ja toimia pitäisi kehittää tiedon, näytön ja hyvien käytäntöjen pohjalta, ja kehittämistyössä pitäisi kuulla erilaisia nuorten ryhmiä, heidän edustajajärjestöjään ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä, jotta saavutettaisiin tarpeisiin paremmin vastaavia ja osallistavampia poliittisia tuloksia.
24. edistämään ja helpottamaan nuorten kuulemista sekä aktiivista ja mielekästä osallistumista kaikkien nuoria koskevien politiikkojen sukupolvien välisen ulottuvuuden kehittämiseen, toteuttamiseen ja arvioimiseen läheisessä yhteistyössä nuorisojärjestöjen, nuorisovaltuustojen ja paikallisten, alueellisten ja kansallisten viranomaisten ja yhteisöjen kanssa.
25. helpottamaan sellaisten mahdollisuuksien ja saavutettavien tilojen luomista nuorille, joiden ansiosta he voivat osallistua mielekkääseen sukupolvien väliseen vuoropuheluun julkisen päätöksenteon prosesseissa kaikilla politiikan aloilla, jotka vaikuttavat heidän elämäänsä ja hyvinvointiinsa, toteuttamalla kohdistettuja toimia, joilla osallistetaan erityisesti aliedustettuja nuorisoryhmiä sekä nuoria, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.
26. tarkastelemaan keinoja tarjota foorumi, joka tuo yhteen päätöksentekijöitä, tutkijoita, nuorisotyöntekijöitä ja nuoria, jotta he voivat kehittää sukupolvien välisen vuoropuhelun välineitä, kuten tällaisen vuoropuhelun välineistöjä, ja edistämään yhtäläisiä mahdollisuuksia saada tietoa siitä, miten nuoria voidaan kuulla sukupolvien välisten vuoropuhelumahdollisuuksien kautta.

27. hyödyntämään Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman ja Erasmus+-ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia nuorisojärjestöjen ja nuorten valmiuksienluomisstrategioiden kehittämisen ja toteuttamisen tukemiseksi. Kyseiset strategiat auttavat kehittämään yhteisöissä suoritettavaa vapaaehtoistoimintaa luomalla koko yhteisön moninaisuutta ja eri sukupolvien tarpeita kuvastavia kumppanuuksia.
28. tarkastelemaan, miten olemassa olevat osaamiseen perustuvat puitteet¹² viralliselle ja epäviralliselle nuorisotyökoulutukselle voisivat auttaa ottamaan sukupolvien välisen ulottuvuuden huomioon nuorisotyötoiminnassa.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA JA EUROOPAN KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA
PUITTEISSA JA ASIANMUKAISILLA TASOILLA TOISSIJAISUUSPERIAATETTA
NOUDATTAEN

29. tutkimaan olemassa olevien ohjeiden, välineistöjen¹³ ja mekanismien, kuten kansalaispaneelien¹⁴, käyttöä tukemaan nuorisoulottuvuuden sisällyttämistä alakohtaisiin politiikkoihin ja siten edistämään politiikan johdonmukaisuutta, jotta voidaan toteuttaa nuorten tarpeita paremmin vastaavia politiikkoja ja palveluita.

¹² Euroopan neuvoston ministerikomitean suositus CM/Rec(2017) 4 jäsenvaltioille nuorisotyöstä.

¹³ OECD (2020), Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice: Fit for all Generations? OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Pariisi tai YK:n nuorisostrategia, Youth Marker -menetelmä, Youth 2030 – Working with and for young people.

¹⁴ COM (2022) 404 final: Kansalaispaneeleissa kansalaiset voivat yhdessä pohtia heidän kannaltaan merkityksellisiä aiheita. Esimerkiksi eurooppalaiset kansalaispaneelit olivat tärkeä osa Euroopan tulevaisuuskonferenssia. Konferenssin tapaan paneelien osallistujat olisi valittava satunnaisesti. Kokoonpanojen olisi kuitenkin heijastettava EU:n monimuotoisuutta ja väestörakennetta. Kolmanneksen osallistujista olisi oltava nuoria. Paneelien kansalaisraportti sisällytetään tarvittaessa vaikutustenarviointiin, jossa esitetään yhteenveto näiden osallistavien keskusteluprosessien tuloksista. Pelkästään nuorista koostuvien paneelien raportteja kutsuttaisiin ”nuorisotesteiksi”. Ensimmäinen näistä uuden sukupolven kansalaispaneeleista käynnistetään, kun komission puheenjohtaja pitää unionin tilaa koskevan vuoden 2022 puheensa.

30. hyödyntämään edelleen olemassa olevia osallistavia mekanismeja ja alustoja, kuten nuorisoparlamenttisimulaatioita ja toimintapoliittista vuoropuhelua päätöksentekijöiden kanssa paikallisella, kansallisella, alueellisella ja eurooppalaisella tasolla, nuorten ja päätöksentekovaltaisten sidosryhmien välisen sukupolvien välisen vuoropuhelun edistämiseksi kaikilla tasoilla.
31. käyttämään olemassa olevia verkostoja ja työkaluja, kuten Eurodesk-verkostoa ja Euroopan nuorisoportaalia, ymmärrettävän tiedon levittämiseksi erilaisista EU:n tarjoamista mahdollisuuksista kehittää ja toteuttaa hankkeita ja aloitteita, jotka tukevat sukupolvien välistä vuoropuhelua, solidaarisuutta ja tasapuolisuutta.
32. helpottamaan sellaisten hyvien käytäntöjen jakamista, jotka liittyvät nuorempien ja vanhempien kansalaisten yhteiseen osallistumiseen solidaarisuustoimiin, yhteisölähtöiseen suunnitteluun, siten kuin tällaista yhteistä osallistumista on kehitetty Erasmus+-ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen kaltaisissa ohjelmissa, ja elinikäiseen oppimiseen olemassa olevien EU:n työkalujen ja alustojen kautta, jotta lisättäisiin sosiaalista yhteenkuuluvuutta paikallisyhteisöissä.
33. järjestämään eri politiikan alojen sidosryhmien, nuorten ja nuorisojärjestöjen välisiä keskinäisen oppimisen tilaisuuksia, kuten seminaareja, vertaisoppimistapahtumia tai muita asiaankuuluvia yhteistyömuotoja, joilla edistetään sukupolvien välistä vuoropuhelua, solidaarisuutta ja tasapuolisuutta.
34. tukemaan nykyisen rahoituskehiksen ja hankkeiden puitteissa nuorille suunnattuja tiloja ja aloitteita ja tarkastelemaan mahdollisuuksia perustaa niitä. Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi heitä pitäisi auttaa kehittämään sukupolvien välistä vuoropuhelua edistävää toimintaa ja osallistumaan siihen.

PYYTÄVÄT EUROOPAN KOMISSIOTA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN MUKAISESTI

35. edistämään synergiaa nuorisopolitiikan ja muiden nuoria koskevien politiikkojen ja ohjelmien välillä, jotta saavutetaan EU:n nuorisostrategian tavoitteet, myös eurooppalaiset nuorisotavoitteet nro 3 (Osallistavat yhteiskunnat) ja nro 4 (Tiedonsaanti ja rakentava vuoropuhelu), joista jälkimmäisen tavoitteisiin kuuluvat vuoropuhelu ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus sekä osallistuminen toisia kunnioittavaan ja väkivallattomaan vuoropuheluun.
36. korostamaan EU:n nuorisoasioiden koordinaattorin roolia lisättäessä tietoisuutta siitä, että ylisukupolviset näkökohdat on otettava huomioon kaikilla asiaankuuluvilla politiikan aloilla.
37. helpottamaan sukupolvien välisen vuoropuhelun ja solidaarisuuden edistämistä koskevien hyvien käytäntöjen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä hyödyntämällä Euroopan nuorisoportaalia, nuorisoasioiden wikisivustoa sekä EU:n ohjelmia ja aloitteita, kuten Erasmus+-ohjelmaa, Euroopan solidaarisuusjoukkoja, Luova Eurooppa -ohjelmaa ja Uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitetta.

KEHOTTAVAT KAIKKIA EUROOPPALAISEEN YHTEISTYÖHÖN OSALLISTUVIA NUORISOALAN TOIMIJOITA

38. mainostamaan sukupolvien välisen solidaarisuuden eurooppalaista teemapäivää, jota on vietetty vuodesta 2009 alkaen vuosittain 29. huhtikuuta ja joka antaa unionille hyvän mahdollisuuden uudistaa sitoutumisensa sukupolvien välisen solidaarisuuden ja yhteistyön vahvistamiseen oikeudenmukaisen ja kestävän yhteiskunnan edistämiseksi¹⁵.
39. edistämään sukupolvien välistä vuoropuhelua ikäsyryjännän torjumiseksi tuomalla eri-ikäisiä yhteen ja tarjoamalla heille mahdollisuuden tutustua toisiinsa paremmin, oppia toisiltaan ja tehdä yhteistyötä jokapäiväisessä elämässään.
40. pyrkimään yhteistoimin toteuttamaan eurooppalaisen nuorisotavoitteen nro 4 sitouttamalla eri sukupolvia yhteisillä aktiviteeteilla, joiden tavoitteena on ottaa paikallisyhteisöt mukaan kohdennettujen disinformaatio- ja propagandakampanjoiden torjuntaan. Tarvittaessa olisi arvioitava medialukutaitoa edistäviä ohjelmia, joiden tavoitteena on parantaa yhteiskunnan häiriönsietokykyä kohdennettujen disinformaatio- ja väärää tietoa levittävien kampanjoiden varalta, ja tällaisten ohjelmien laajentamista pitäisi harkita sekä virallisessa koulutuksessa että epävirallisissa oppimisympäristöissä. Tämä on erityisen tärkeää covid-19-pandemian ja Venäjän Ukrainaa vastaan vuonna 2022 käynnistämän hyökkäyssodan kaltaisiin kriisitilanteisiin liittyvien disinformaatio- ja väärää tietoa levittävien kampanjoiden yhteydessä.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 940/2011/EU, annettu 14 päivänä syyskuuta 2011, aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen solidaarisuuden eurooppalaisesta teemavuodesta (2012), EUVL L 246, 23.9.2011, s. 5.

a) VIITTEET

Antaessaan nämä päätelmät neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat panneet merkille seuraavat asiakirjat:

- Neuvoston suositus, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2022, nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa, EUVL C 157, 11.4.2022, s. 1.
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät – Nuorten muutostoimijuuden edistämisestä ympäristön suojelemiseksi, EUVL C 159, 12.4.2022, s. 9.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan nuorison teemavuodesta (2022), EUVL L 462, 28.12.2021, s. 1.
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät nuorten osallistumisen kannalta mielekkään nuorten kansalaistoiminnan turvaamisesta ja synnyttämisestä, EUVL C 501 I, 13.12.2021, s. 19.
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät monitasoisen hallinnon vahvistamisesta nuorten päätöksentekoprosesseihin osallistumisen edistämisessä, EUVL C 241 21.6.2021, s. 3.
- Euroopan komissio, vihreä kirja väestön ikääntymisestä: Sukupolvien välisen solidaarisuuden ja vastuullisuuden edistäminen, COM(2021) 50 final.
- Neuvoston päätelmät ikääntymisen huomioon ottamisesta julkisessa politiikassa, 6976/21 (2021).

- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät nuorten demokratietietoisuuden ja demokratiaan osallistumisen edistämisestä Euroopassa, EUVL C 415, 1.12.2020, s. 16.
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät nuorten mahdollisuuksien lisäämisestä maaseutualueilla ja syrjäisillä alueilla, EUVL C 193, 9.6.2020 s. 3.
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma EU:n nuorisodialogin hallintoa koskevien suuntaviivojen antamiseksi – Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027, EUVL C 189, 5.6.2019, s. 1.
- Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027, EUVL C 456, 18.12.2018, s. 1.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen solidaarisuuden eurooppalaisesta teemavuodesta (2012), EUVL L 246, 23.9.2011, s. 5.
- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Uusi eurooppalainen Bauhaus – Kaunista, kestävää, yhdessä, COM(2021) 573 final.
- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia, COM(2021) 142 final.

- Euroopan ulkosuhteiden neuvoston selvitys, syyskuu 2021, Europe's invisible divides: How covid-19 is polarising European politics.
- Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025, COM(2020) 152 final.
- Euroopan komissio, Mapping study on the intergenerational dimension of sport: final report to the European Commission, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2020.
- Euroopan komissio, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskeva toimintasuunnitelma.
- Euroopan komissio, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin 20 periaatetta.
- OECD, Recommendation of the Council on Creating Better Opportunities for Young People, OECD/LEGAL/0474, 10.6.2022.

- OECD:n raportti, Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice: Fit for all Generations?, 22.11.2020.
- OECD:n raportti, Youth and COVID-19: Response, recovery and resilience, 11.6.2020.
- Euroopan komissio, komission yksiköiden valmisteluasiakirja – Paremman sääntelyn suuntaviivat, SWD(2021) 305 final, 3.11.2021.
- Yhdistyneet kansakunnat, Nuorisostrategia, Youth 2030: Working with and for young people.
- Deležan Tomaž, Derailing modern democracies: the case of youth absence from an intergenerational perspective, Annales, 2018.
- Deležan Tomaž, Intergenerational dialogue for democracy. International IDEA Discussion Paper 1/2017.
- Parents for Future in Europe -verkoston kirje EU:n instituutioille, 12.6.2020.

b) NÄISSÄ PÄÄTELMISSÄ SOVELLETAAN SEURAAVIA KESKEISTEN KÄSITTEIDEN MÄÄRITELMIÄ:

”Sukupolvien välisen ulottuvuuden edistämällä nuoria koskevassa päätöksenteossa ja nuorisotyön tarjonnassa” tarkoitetaan sukupolvien välisen vuoropuhelun, sukupolvien välisen solidaarisuuden ja sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden/tasapuolisuuden edistämistä nuorisoalalla EU:n nuorisostrategian 2019–2027 toimeksiannon mukaisesti

- innovatiivisilla monialaisilla nuorisopolitiikoilla (esimerkiksi asettamalla sukupolvien välinen ulottuvuus yhdeksi horisontaaliseksi prioriteetiksi, pilariksi tai strategiseksi tai toiminnalliseksi tavoitteeksi nuorisopolitiikkaa koskevissa asiakirjoissa), jotka lisäävät päätöksenteon vuoropuhelua, jotta nuorilla olisi yhtäläinen sananvalta heidän elämäänsä vaikuttavissa päätöksissä, ja siten edistävät monipuolisia ja tasapuolisia ikärakenteita julkisessa elämässä paikallisella, alueellisella, kansallisella ja eurooppalaisella tasolla;
- monipuolistamalla nuorisotyön tarjontaa sisällyttämällä nuorisotyön ja vapaaehtoistyön toimintaan sukupolvien välistä solidaarisuutta ja vuoropuhelua.

”Sukupolvien välisellä vuoropuhelulla” tarkoitetaan vuorovaikutteista, turvallista ja osallistavaa tilaa tai tilaisuutta, joka tuo yhteen nuoremmat ja vanhemmat sukupolvet jaetun tiedon ja yhteisten kokemusten luomiseksi. Tällaista vuoropuhelua voidaan toteuttaa erilaisilla mekanismeilla, kuten kyselyillä, kokouksilla, kansalaispaneelilla, foorumeilla tai neuvoa-antavilla toimikunnilla, ja tavoitteena on saavuttaa korkeat tasot kansalaisten valvetuneisuudessa, jaetun päätöksenteon hyödyntämisessä ja sukupolvien välisen tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteiden sisällyttämisessä hallinnon eri tasoihin.

”Sukupolvien välisellä tasa-arvolla” tarkoitetaan sitä, että kaikille yhteiskunnan ikäryhmille tarjotaan saman tasoisia mahdollisuuksia ja saman tasoista apua. Siten varmistetaan, että kaikilla ikäryhmillä on samat oikeudet ja velvollisuudet.

”Sukupolvien välisellä tasapuolisuudella” tarkoitetaan tietoisuutta siitä, että eri ikäryhmillä on erilaiset tarpeet ja että epätasa-arvoisuuksia on korjattava. Se on jatkuva prosessi, jossa pitää määrittää ja poistaa ennakkoluuloista tai järjestelmällisistä rakenteista kumpuavat tahalliset ja tahattomat esteet. Tasapuolisuus tarkoittaa sitä, että eri-ikäisille tarjotaan eri tasoista tukea ja apua sen mukaan, minkälaisia erityisiä tarpeita tai kykyjä heillä on. Siten varmistetaan, että kaiken ikäisille annetaan heidän tarvitsemansa resurssit, jotta heillä on samat mahdollisuudet.

”Sukupolvien välisellä oikeudenmukaisuudella” tarkoitetaan sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta, joka perustuu ajatukseen siitä, että ”nykyisen sukupolven hyvinvoinnin tavoittelun ei pitäisi heikentää tulevien sukupolvien mahdollisuuksia hyvään ja ihmisarvoiseen elämään” (Yhdistyneet kansakunnat, 2013¹⁶). Näissä neuvoston päätelmissä sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus kuvaa nykyisten sukupolvien, eli nuorempien ja vanhempien sukupolvien, välisiä suhteita.

”Sukupolvien välinen solidaarisuus” tarkoittaa eri ikäryhmien keskinäistä tukea ja yhteistyötä, jolla pyritään saavuttamaan yhteiskunta, jossa kaikenikäisillä ihmisillä on omien tarpeidensa ja kykyjensä mukainen tehtävä ja jossa he hyötyvät yhteisönsä taloudellisesta ja sosiaalisesta edistyksestä tasapuolisesti.

¹⁶ Yhdistyneet kansakunnat, Intergenerational solidarity and the needs of future generations (Sukupolvien välinen solidaarisuus ja tulevien sukupolvien tarpeet), pääsihteerin raportti, A/68/322, 2013.

c) TIIVISTELMÄ EU:N NUORISODIALOGIN 9. KIERROKSEN KANSALLISIA KUULEMISIA KOSKEVASTA LOPPURAPORTISTA:

EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen kuulemisvaihe toteutettiin tammi–elokuussa 2022. EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen tulosten tiivistelmä kattaa kansallisten työryhmien toteuttamat kuulemiset, EU:n nuorisodialogin 9. kierrokseen osallistuvilta kansainvälisiltä nuorisoalan kansalaisjärjestöiltä saadun palautteen sekä Prahassa (Tšekissä) järjestetyn EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen nuorisokonferenssin tulokset¹⁷. Se sisältää myös jakson puolivälissä toteutetun hyvien käytäntöjen keruun tulokset¹⁸.

Alateeman 1 (Tieto ja koulutus) tulokset

Kuulemisiin osallistuneiden nuorten mukaan ilmastonmuutosta koskevien tietolähteiden ja oppimismahdollisuuksien pitäisi

- soveltua nuorisolle ja olla saavutettavia ja saatavilla erilaisissa muodoissa ja eri kielillä.
- osoittaa ilmastonmuutoksen merkitys erilaisten nuorten elämässä.
- olla kokonaisvaltaisia ja luotettavia, perustua tieteelliseen tietoon, kattaa erilaisia ympäristöaiheita ja esitellä kestävyyyteen liittyviä poliittisia prosesseja ja poliittista kehitystä.
- korostaa ilmastonmuutoksen ja epätasa-arvon välisiä yhteyksiä, joista moni kuulemiseen osallistunut nuori ei ollut tietoinen.

¹⁷ EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen EU:n nuorisokonferenssi Prahassa (Tšekissä). Konferenssin loppuraportti: Deliberations on Sustainability and Inclusion (Keskusteluja kestävydestä ja osallisuudesta), 25. heinäkuuta 2022.

¹⁸ EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen väliraportti. Good Practices and Consultation Processes (Hyvät käytännöt ja kuulemisprosessit), 30. kesäkuuta 2022.

- tiedottamisen lisäksi myös motivoida ja voimaannuttaa nuoria edistämään kestävyyttä, muun muassa poliittisen toiminnan ja kestävien elämäntapavalintojen kautta.
- välttää ”maailmanlopun sanomaa”, joka aiheuttaa toivottomuuden tunteita ja vaikuttaa nuorten mielenterveyteen.

Kestävyyttä koskevien oppimismahdollisuuksien lisäämiseksi ehdotettiin, että kouluja pitäisi hyödyntää aiempaa paremmin ja aihe pitäisi lisätä niiden opetussuunnitelmiin. Vaikka koulut olivat eniten ehdotettu foorumi näille oppimismahdollisuuksille, myös kansalaisyhteiskunta, nuorisokerhot, nuorisojärjestöt, digitaaliset työkalut ja vertaisohjelmat mainittiin hyödyllisinä oppimisympäristöinä. Esille tuotiin myös se, että nuorisotyö ja nuorisojärjestöt tarvitsevat rahoitusta, jotta ne voivat laajentaa kestävyyttä koskevia oppimismahdollisuuksia.

Alateeman 2 (Toiminta ja voimaannuttaminen) tulokset

Kuulemiseen osallistuneet olivat yleisesti sitä mieltä, että päätöksentekijät ja poliitikot eivät ole ryhtyneet toimiin kestävyiden ja ympäristöasioiden osalta ja että nuorilla on hyvin rajalliset keinot saattaa päätöksentekijöitä vastuuseen näistä aiheista. Poliitikkoja kohtaan ilmaistiin epäluottamusta ja tyytymättömyyttä. Monet, vaikka eivät kaikki, nuoret pystyivät yksilöimään erilaisia saatavilla olevia osallistavia mekanismeja (kuten protestit, anomukset ja kansalaisyhteiskunnan järjestöt). Yleisesti kuitenkin todettiin, että nämä mekanismit eivät ole saaneet aikaan muutosta kestävyteen liittyen, sillä asiaankuuluvat poliittiset päättäjät eivät ole ryhtyneet toimiin. Mitään tiettyä mekanismia ei yleisesti määritetty muita tehokkaammaksi. Virallisiin rakenteisiin, kuten nuorisovaltuustoihin tai neuvoa-antaviin lautakuntiin, osallistuvien nuorten mukaan näillä rakenteilla oli jonkin verran vaikutusta, kun ne otettiin mukaan päätöksentekoon. Monet nuoret eivät kuitenkaan olleet tietoisia näistä rakenteista. Seuraavien asioiden mainittiin parantavan mahdollisuuksia saattaa päätöksentekijät vastuuseen:

- päätöksentekijöiden sitoutuminen laajempiin toimiin osallistavien mekanismien tulosten perusteella.

- osallistavien mekanismien saavutettavuuden parantaminen ja sen varmistaminen, että ne keskittyvät sekä marginalisoitujen ryhmien huoliin että enemmistön ongelmiin ja antavat syrjäytyneille nuorille tilaisuuden ottaa johtotehtäviä.
- kestävyyyteen liittyvien osallistumismahdollisuuksien lisääminen, etenkin vaaleilla valittujen edustajien kanssa käytävän epävirallisen ja säännöllisen vuoropuhelun kautta.
- nuorisovaltuustojen edistäminen ja suojeleminen lisäämällä niiden resursseja, perustamalla enemmän paikallisia nuorisovaltuustoja ja varmistamalla niiden lainsäädännöllinen perusta.

Alateeman 3 (Hallinto) tulokset

Ranskassa ja Tšekissä järjestetyissä EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen nuorisokonferensseissa ja Strasbourgissa 22. tammikuuta 2022 järjestetyssä epävirallisessa ministerikokouksessa nostettiin esiin nuorten huolet ”nuorisopesusta” eli nuorten näennäisestä edustuksesta. Kuulemisvaiheeseen osallistuneet nuoret eivät välttämättä tunteneet käsitettä, mutta he usein tunnistivat sen. Nuorisopesu määriteltiin poliitikkojen tai päätöksentekijöiden ja nuorten väliseksi vuorovaikutukseksi, jossa nuorilla ei ole aitoa mahdollisuutta saada aikaan poliittista muutosta, vaikka he niin haluaisivat. Kuulemisessa todettiin, että osallistavat mekanismit voivat vähentää nuorisopesua

- lisäämällä avoimuutta ja näkyvyyttä antamalla nuorille selkeää tietoa siitä, kuinka toteutettavia heidän vaatimuksensa ovat, ja varmistamalla, että päätöksentekijöiden sitoumukset tallennetaan virallisesti ja että niitä tuetaan julkisesti.
- tarjoamalla nuorille mahdollisuuden seurata päätöksentekijöiden osallistamistoiminnan jälkeen toteuttamia toimia ja antaa palautetta niistä, kun päätöksentekijät julkaisevat annettuihin määräaikoihin mennessä julkisia raportteja aikaansaaduista muutoksista tai perustelevat niiden puutetta sekä osallistuvat jatkuvaan vuoropuheluun nuorten kanssa.
- kehittämällä johdonmukaisempia ja vahvempia yhteyksiä osallistavien mekanismien ja kestävyyyteen liittyvien politiikan alojen välille.

Alateeman 4 (Liikkuvuus ja solidaarisuus) tulokset

Kuulemisessa kysyttiin erilaisista marginalisoiduista taustoista tulevilta nuorilta, mikä saisi heidät hyödyntämään EU:n laajuisia liikkuvuusmahdollisuuksia, jotka liittyvät ympäristöasioihin.

Taloudelliset esteet tai mielletyt taloudelliset esteet olivat keskeinen ongelma. Niihin kuuluivat suorat kustannukset, kykenemättömyys olla poissa töistä tai riski sosiaaliavustuksen menettämisestä. Vaikutusta oli myös kielimuurilla ja sillä, että saatavilla olevaa mahdollisuuksista kertovaa tietoa oli puutteellisesti. Jotkut nuorista kokivat, että EU:n liikkuvuusmahdollisuuksia ei ole tarkoitettu heidän taustoistaan tuleville nuorille. Yhtenä tekijänä mainittiin myös taipumus keskittyä välittömiin elämän tarpeisiin tai paikallisiin ongelmiin ympäristöaiheiden sijaan.

Kuulemisessa nuoret totesivat, että on

- madallettava kynnystä hyödyntää mahdollisuuksia poistamalla kustannuksia, tarjoamalla lyhyitä (kahden tai kolmen päivän) mahdollisuuksia, yksinkertaistamalla hallinnollisia menettelyjä ja tekemällä yhteistyötä suoraan koulujen tai paikallisten hankkeiden kanssa.
- lisättävä rahoitusta ja tukea järjestöille, jotka edistävät liikkuvuus- ja solidaarisuushankkeita.
- keskityttävä paikallisiin ympäristöaloitteisiin, jotka liittyvät ja vaikuttavat marginalisoitujen nuorten omiin yhteisöihin.
- lisättävä julkisuutta ja tiedotusta muun muassa tarjoamalla kouluihin kytköksissä olevia liikkuvuusmahdollisuuksia ja tekemällä yhteistyötä järjestöjen, ammattilaisten ja aikaisempien osallistujien kanssa, joilla on luottamuksellinen suhde marginalisoiduissa olosuhteissa eläviin nuoriin.
- painotettava osallistumisen henkilökohtaisia hyötyjä, etenkin työllistymiseen ja ammattitaitoihin liittyviä hyötyjä, ja tehtävä mahdollisuuksista houkuttelevampia.
- tarjottava joustavaa, korkeatasoista ja ammattimaista tukea, joka pystyy vastaamaan erilaisiin saavutettavuustarpeisiin, muun muassa tarjoamalla marginalisoiduissa olosuhteissa elävien nuorten kanssa työskenteleville järjestöille resursseja ympäristöä koskevien liikkuvuusmahdollisuuksien tukemiseksi.

Alateeman 5 (Infrastruktuurin saatavuus) tulokset

Taloudelliset rajoitteet määritettiin yhdeksi keskeisistä tekijöistä, jotka estävät nuoria tekemästä kestävämpiä elämänvalintoja. Kuulemisiin osallistuneet kannustivat kehittämään kestäväää infrastruktuuria, joka on kohtuuhintaista nuorille. Myös maaseutualueiden yleistä infrastruktuurin puutetta korostettiin. Nuoret toivoivat seuraavanlaisia infrastruktuureja:

- kohtuuhintainen ja parannettu julkinen liikenne ja turvallisemmat ja laaja-alaisemmat rakenteet pyöräilyä varten niin, että niistä tulisi vartenotettavia vaihtoehtoja autoilulle.
- taloudellisesti nuorten ulottuvilla olevat asumisvaihtoehdot; nuorten mukaan taloudelliset esteet olivat keskeinen tekijä, joka teki kestävyys huomioimisen vaikeaksi asunnon valitsemisessa.
- enemmän vihreitä ja avoimia julkisia tiloja ja uusiutuvan energian edistämistä.
- kohtuuhintaiset kestävät elintarvike- ja kulutusvaihtoehdot, myös kierrätys ja uusiokäyttö. Tämä oli tärkeää monille nuorille, mutta ei yhtä tärkeä prioriteetti kuin muut ehdotukset.

EU:n nuorisokonferenssissa Prahassa nuorisopolitiikan ja nuorisoalan tehtäväksi määritettiin nuorten osallistumisen tukeminen sellaisilla politiikan aloilla, jotka liittyvät suuremmin infrastruktuuriin, kuten liikenne, asuminen, kaupunkisuunnittelu, energia ja maatalous.

Monialaisen teeman (Sukupolvien välinen vuoropuhelu) tulokset

EU:n nuorisokonferenssissa Prahassa tunnistettiin, että kestävyys ja osallisuus eivät ole vain ”nuorisokysymyksiä” vaan koko yhteiskuntaan vaikuttavia kysymyksiä. Sen vuoksi todettiin, että päätöksenteon hyvät käytännöt edellyttävät kaikkien sukupolvien välistä vuoropuhelua. EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen kuulemisissa ei vaadittu voimakkaasti sukupolvien välistä vuoropuhelua, mutta se sai osallistuvilta nuorilta jonkin verran kannatusta, kun se esiteltiin heille. Sukupolvien välisen vuoropuhelun sanottiin voivan

- oikeuttaa nuorten kestävyyttä koskevia huolia ja toimia ja lisätä niiden tunnustamista.
- edistää keskinäistä solidaarisuutta ja tukea sukupolvien välillä.
- edistää ylisukupolvista oppimista ja tarjota nuorille mahdollisuus vaikuttaa vanhempien sukupolvien näkemyksiin kestävyyydestä.

Kuulemisissa todettiin, että sukupolvien välinen vuoropuhelu ei saisi korvata olemassa olevia nuorten osallistavia mekanismeja tai nuorten ja päätöksentekijöiden välistä suoraa vuoropuhelua vaan sen pitäisi toimia niiden rinnalla.
